

Súd: Okresný súd Vranov n/T
Spisová značka: 13C/225/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8815205872
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Anna Monoková
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2016:8815205872.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou samosudkyňou Mgr. Annou Monokovou v právnej veci žalobcu: Q. V. V., L..V., M. XX, XXX XX M., E.: XX XXX XXX proti žalovaným: 1. X. Z., S.. XX.XX.XXXX, M. H. XXX/XX, XXX XX W., 2. X. Z., S.. XX.XX.XXXX, M. H. XXX/XX, XXX XX W., o zaplatenie 4942,44 eur s prísl. t a k t o

rozhodol:

Žalovaný v 1. rade a žalovaná v 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 4469,81 eur s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne z dlžnej sumy od 01.06.2015 do zaplatenia a iné trovy konania v sume 237,20 eur a to všetko v mesačných splátkach po 30 eur, ktoré splátky sú splatné vždy do 30-tého dňa v mesiaci na adrese žalobcu, pod následkami straty výhody splátok, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku.

Čo do zvyšku žalobu zamietá.

odôvodnenie:

Žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby súd zaviazal žalovaných v 1. a 2.rade spoločne a nerozdielne zaplatiť sumu vo výške 4942,44 eur s 6,59% úrokom za úver zo sumy 4461,01 eur od 01.06.2015 do zaplatenia a 5% ročným úrokom z omeškania zo sumy 4814,97 eur od 01.06.2015 do zaplatenia a trovy konania.

Svoju žalobu odôvodnil tým, že na základe Zmluvy o stavebnom sporení č. XXXXXXXX X XX bola so žalovanými uzatvorená Zmluva o medziúvere č. XXXXXXXX X XX a stavebnom -spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXX X XX C. U. XX.XX.XXXX, v súlade s ktorou poskytol žalobca žalovaným medziúver vo výške 4600 eur. Žalovaní sa zaviazali do pridelenia cieľovej sumy splácať úroky medziúveru 3,59 % p. a. pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 13,77 eur počas prvých 12 mesiacov, po uplynutí 12 mesiacov úroky medziúveru 6,59% p.a. pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 25,27 eur a do pridelenia cieľovej sumy vkladat' na účet stavebného sporenia pravidelné mesačné vklady vo výške 7,36 eur. Po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení sa žalovaní zaviazali splácať stavebný- spotrebiteľský úver vrátane úrokov vo výške 4,70 % p. a. pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 32,63 eur. Žalovaní porušili zmluvne dohodnuté podmienky a medziúver prestali riadne a včas splácať. Listom zo dňa 17.02.2015 žalobca vyzval žalovaných na doplatenie omeškaných splátok, pričom žalovaných zároveň upozornil, že v prípade ak omeškané splátky nebudú doplatené, žalobca bude požadovať splatenie celého zostatku úveru s príslušenstvom pred dohodnutou dobou splatnosti. Nakoľko omeškané splátky neboli doplatené, žalobca dňa 05.03.2015 vyhlásil mimoriadnu splatnosť zostatku úveru s príslušenstvom. Ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru 05.03.2015 bola celková výška dlžnej sumy 4824,97 eur, pričom pozostáva z istiny 4461,01 eur a z nezaplatených úrokov za úver a nezaplatených poplatkov ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti v celkovej výške 363,96 eur. Požadovaním predčasného splatenia úveru úverová zmluva nezaniká, žalobca v zmysle čl. VI. bod

3. a 4. úverovej zmluvy úročí istinu dohodnutým úrokom za úver vo výške 6,59 % p. a. a zároveň celý zostatok dlhu ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úrokom z omeškania vo výške 5% p. a.

Žalovaní požiadali o možnosť úhrady dlžnej sumy v splátkach.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s návrhom, zmluvou o medziúvere a stavebnom-spotrebiteľskom úvere, Oznameniami o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru spolu s kópiami doručeníek, upozorneniami na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti spolu s kópiami doručeníek, Všeobecnými podmienkami pre stavebné sporenie pre fyzické osoby, výpisom z účtu medziúveru, písomným vyjadrením žalobcu spolu s prílohami, výpoveďou žalovaných, dokladmi predloženými žalovanými a zistil tento skutkový stav veci:

Žalovaný v 1. rade uviedol, že predmetnú zmluvu uzatvorili, pričom predtým mali u žalobcu sporenie. V tom čase bol poberateľom dôchodku vo výške 180 eur a jeho manželka (žalovaná v 2. rade) mala príjem len okolo 22 eur s tým, že u žalobcu im pracovníkom bolo povedané, že to nevádi a stačí to na to, aby im bol úver poskytnutý. Úver chceli použiť na rekonštrukciu rodinného domu, no v konečnom dôsledku nič z týchto peňazí na rekonštrukciu nepoužili a práve z tejto sumy, ktorá im bola poskytnutá začali tento úver aj splácať a časť finančných prostriedkov aj použili na iný účel. Čo sa týka splácania, tak splácali po 80 eur mesačne, koľko však celkovo zaplatili nevie uviesť. V ďalšom uviedol, že má ešte záväzky aj voči iným spoločnostiam a to A. G. L. Q. M.. Toho času jeho príjem predstavuje dôchodok vo výške 260 eur, z ktorého splácajú v prospech Poštovej banky 20 eur mesačne, v prospech spoločnosti KRUK Česká, Slovenská republika 5 eur a v prospech spoločnosti ANACO s.r.o. 15 eur, pričom sa jedná o nedoplatok za elektrinu. Taktiež uhrádzajú elektrinu vo výške 50 eur mesačne, na lieky dáva mesačne okolo 13-14 eur. V ďalšom poukázal na to, že spoločnosť KRUK od nich požaduje, aby uhrádzali vyššiu sumu a to aspoň 30 eur. Vzhľadom na tieto pomery by boli schopní splácať po 30-40 eur mesačne.

Žalovaná v 2. rade uviedla, že súhlasí s tým čo uviedol žalovaný v 1. rade s tým, že ona má taktiež výdavky na lieky okolo 12 -13 eur mesačne, pričom toho času je poberateľkou invalidného dôchodku v sume 60 eur mesačne.

Žalobca v písomnom podaní doručenom súdu dňa 01.02.2016 uviedol, že čerpanie finančných prostriedkov medziúveru sa uskutočnilo dňa 21.08.2012 v sume 1900,79 eur, dňa 05.09.2012 v sume 1779,21 eur, dňa 20.09.2012 v sume 820 eur a dňa 21.08.2012 na poplatok vo výške 100 eur účtovaný v súlade s čl. II Zmluvy o medziúvere a stavebnom -spotrebiteľskom úvere. Žalobca započítal vzájomné pohľadávky rovnakého druhu, ktoré medzi účastníkmi konania vznikli, v dôsledku čoho bola celkovo čerpaná suma 4500 eur. Pre štádium medziúveru bola dohodnutá splátka úveru medziúveru na sumu 13,77 eur počas prvých 12 mesiacov, po uplynutí 12 mesiacov splátka úroku medziúveru na sumu 25,27 eur. Mesačné úhrady poukazované žalovanými na účet medziúveru boli zaúčtované v zmysle čl. II. bod 1 na zodpovedajúcu výšku úrokovej sadzby medziúveru. Od 16.05.2014 sa dostali žalovaní do omeškania. Vzhľadom na omeškanosť so splátkami od mája 2014 do marca 2015, žalobca dňa 05.03.2015 vyhlásil mimoriadnu splatnosť celého zostatku úveru s príslušenstvom v zmysle § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka a bodu 6.3 zmluvy o medziúvere a stavebnom- spotrebiteľskom úvere. Pri vyhlásení mimoriadnej splatnosti sa zúčtoval poskytnutý medziúver vo výške 4600 eur s prostriedkami na prislúchajúcom účte stavebného sporenia vo výške 138,99 eur, čo predstavuje po započítaní sumu 4461,01 eur. Žalobca naďalej úročí čerpaný medziúver vo výške 4461,01 eur riadnou úrokovou sadzbou 6,59% ročne od 06.03.2015 do zaplatenia v zmysle § 497 Obchodného zákonníka a čl. I. a II. zmluvy o medziúvere a stavebnom - spotrebiteľskom úvere. Žalobca uplatňuje od 06.03.2015 (po vyhlásení mimoriadnej splatnosti) úroky z omeškania pri úrokovej sadzbe 5% ročne z nezaplatených 4461,01 eur, nezaplatených úrokov vyčíslených ku dňu 05.03.2015 vo výške 154,40 eur a poplatkov vyčíslených ku dňu 05.03.2015 vo výške 209,56 eur, t.j. zo sumy 4824,97 eur. Dňa 18.03.2015 bola uskutočnená úhrada vo výške 10 eur, z ktorej boli uhradené nezaplatené úroky do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti vo výške 10 eur, pričom ostala neuhradená 144,40 eur. Žalovaná suma 4942,44 eur vyčíslená ku dňu 31.05.2015 pozostáva z istiny 4461,01 eur, nezaplatených úrokov do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti vo výške 144,40 eur, nezaplatených poplatkov do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti vo výške 209,56 eur, 6,59% ročného úroku od 06.03.2015 do 31.05.2015 vo výške 70,07 eur, 5% ročného úroku z omeškania od 06.03.2015 do 31.05.2015 vo výške 57,40 eur, 6,59% ročného úroku zo sumy 4461,01 eur od 01.06.2015 do zaplatenia, 5% ročného úroku z omeškania zo sumy 4814,97 eur od 01.06.2015 do zaplatenia.

Podľa článku I. zmluvy o medziúvere a stavebnom spotrebiteľskom úvere (ďalej len „zmluva“) uzatvorenej medzi žalobcom ako veriteľom a žalovanými ako dlžníkmi zo dňa 18.07.2012, žalobca na preklenutie obdobia do pridelenia cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení poskytol dlžníkovi medziúver pod č. XXXXXXXX X XX vo výške 4600 eur, pričom po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení, na základe ktorej bol medziúver poskytnutý a súčasne pri dodržaní všetkých zmluvných ako aj všeobecných podmienok pre stavebné sporenie pre fyzické osoby sa medziúver zúčtuje bez osobitnej dohody s nasporenou sumou na účte stavebného sporenia na stavebný úver pod č. XXXXXXXX X XX vo výške cca 3307,17 eur. Presnú výšku stavebného úveru ku dňu podpisu tejto zmluvy nie je možné stanoviť a bude sa rovnať rozdielu cieľovej sumy a nasporenej sumy pri pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení.

Výška poplatku za spracovanie úveru, výška poplatku za vedenie účtu stavebného úveru, výška poplatku za vedenie účtu medziúveru, poplatky pri neplnení povinností podľa tejto zmluvy a ostatné poplatky za služby a úkony, ktoré je dlžník povinný hradiť podľa aktuálneho sadzovníka poplatkov v súlade s ustanovením čl. VIII. body 1 a 2 tejto zmluvy a čl. XXIII. bod 5 VPSS. Ďalšie poplatky a ich výšky v tejto zmluve neuvedené sú upravené v Sadzovníku poplatkov, ktorý je verejne prístupný na ktoromkoľvek obchodnom zastúpení veriteľa a na webovej stránke (čl. I Zmluvy).

V zmysle článku II. zmluvy - čerpanie, úročenie, doba splatnosti, splácanie medziúveru a stavebného úveru a ďalšie podmienky, časti Medziúver, dlžník sa zaväzuje poukazovať pravidelne mesačne dohodnutý vklad na účet zmluvy o stavebnom sporení č. 2905831 8 01 až do pridelenia cieľovej sumy. Dlžník sa zároveň zaväzuje splatiť poskytnutý medziúver vrátane príslušenstva. Výška úrokovej sadzby medziúveru od schválenia po dobu 12 mesiacov je 3,59% p.a. a po uplynutí 12 mesiacov je 6,59% p.a.. Do pridelenia cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení sa dlžník zaväzuje splácať úroky z medziúveru. Do pridelenia cieľovej sumy sa dlžník zaväzuje na účet zmluvy o stavebnom sporení č. 2905831 8 01 pravidelné mesačné vklady minimálne vo výške 7,36 eur. Do pridelenia cieľovej sumy sa dlžník zaväzuje splácať úroky z medziúveru pravidelnými mesačnými splátkami zodpovedajúcimi výške úrokovej sadzby a súčasne platiť poplatok za poistenie typu A vo výške 1,84 eur.

V zmysle článku II. zmluvy - čerpanie, úročenie, doba splatnosti, splácanie medziúveru a stavebného úveru a ďalšie podmienky, časti Stavebný úver dlžník sa zaväzuje pravidelnými mesačnými splátkami úveru vo výške 32,63 eur uhradiť plnú výšku poskytnutého stavebného úveru s príslušenstvom a súčasne platiť poplatok za poistenie typu A pravidelnými mesačnými platbami poistného vo výške 1,84 eur jednou platbou v celkovej výške 34,47 eur na účet stavebného úveru č. XXXXXXXX X XX/XXXX.

V zmysle článku VI. zmluvy - Omeškanie splácania - bod 1. Ak je dlžník v omeškaní s platbou mesačného vkladu na účet zmluvy o stavebnom sporení, má veriteľ právo účtovať si 5% p.a. úrok z omeškania zo zameškaných vkladov.

Podľa čl. VI. bod 3. zmluvy, v prípade omeškania dlžníka s viac ako dvoma splátkami alebo jednou splátkou po dobu dlhšiu ako 3 mesiace je veriteľ oprávnený požadovať zaplatenie celého zostatku dlhu pred dohodnutou dobou splatnosti.

Podľa článku VIII. zmluvy - Záverečné ustanovenia - bod 1. právny vzťah medzi zmluvnými stranami sa riadi právnym poriadkom SR, Obchodným zákonníkom, Občianskym zákonníkom a zákonom č. 310/92 Zb. o stavebnom sporení v znení neskorších noviel, zákonom č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení noviel a Všeobecnými podmienkami.

V zmysle Úvodných ustanovení Všeobecných podmienok pre stavebné sporenie pre fyzické osoby, Stavebná sporiteľňa vydáva v súlade s právnymi normami platnými na území Slovenskej republiky, tieto Všeobecné podmienky pre stavebné sporenie pre fyzické osoby (ďalej VPSS), ktorými upravuje vzťahy medzi stavebnou sporiteľňou a stavebným sporiteľom v súlade so zákonom č.483/2001 Z.z. o bankách v platnom znení (ďalej len Zákon o bankách) a zákonom č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení v platnom znení (ďalej Zákon).

V zmysle čl. I bod 2. a 3. časť A) Všeobecných podmienok, zmluva musí byť uzatvorená písomnou formou na určitú cieľovú sumu a konkrétnu tarifu sporenia. Predmetom zmluvy je záväzok stavebného

sporiteľa na základe pravidelného sporenia nasporiť zmluvne dohodnutú sumu a jeho nárok na poskytnutie stavebnou sporiteľňou nevypovedateľného stavebného úveru v súlade so Zákonom a VPSS.

Po splnení zákonných a zmluvne dohodnutých podmienok poskytne stavebná sporiteľňa z Fondu stavebnému sporiteľovi stavebný úver alebo medziúver. Úverový vzťah vzniká na základe samostatne uzatvorenej zmluvy o stavebnom úvere, resp. medziúvere a stavebnom úvere (čl. XIV. bod 1 a 5 Všeobecných podmienok).

Podľa čl. XVII. body 1. a 2. Všeobecných podmienok, úver zo stavebného sporenia poskytuje stavebná sporiteľňa s ročnou úrokovou sadzbou. Úročenie istiny stavebného úveru začína dňom čerpania stavebného úveru alebo jeho časti.

V sume splátky úveru uvedenej v úverovej zmluve sú zahrnuté aj úroky zo stavebného úveru (čl. XVIII. bod 3. Všeobecných podmienok).

Ak nastanú skutočnosti uvedené v bode 2 tohto článku, je stavebná sporiteľňa oprávnená najmä, jednostranne vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, t. j. požadovať splatenie pohľadávky stavebnej sporiteľne zo zmluvy o úvere pred termínom konečnej splatnosti úveru a stavebný sporiteľ je povinný splatiť pohľadávku stavebnej sporiteľne v lehote, ktorú ona určí v oznámení o mimoriadnej splatnosti úveru (čl. XIX. bod 3 písm. b) Všeobecných podmienok).

V zmysle čl. XXIII. bod 1,4 a 5 Všeobecných podmienok stavebný sporiteľ je povinný platiť stavebnej sporiteľni ceny za služby poskytované stavebnou sporiteľňou v súlade so Sadzobníkom poplatkov. Stavebná sporiteľňa účtuje poplatok za vedenie účtu vždy na začiatku kalendárneho roka a vždy pri vzniku nového účtu. Stavebná sporiteľňa je oprávnená jednostranne meniť výšku cien v sadzobníku.

Upozornením na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti zo dňa 17.02.2015 žalobca žalovaných upozornil, že dňa 28.02.2015 vyhlási mimoriadnu splatnosť úveru, nakoľko v zmysle výziev neuhradili dlžné splátky vrátane splátky za mesiac február s tým, že ich upozornil, že ak do uvedeného dátumu dlžné splátky neuhradia, obdržia písomnú informáciu o vyhlásení mimoriadnej splatnosti. Upozornenie si žalovaní prevzali dňa 19.02.2015.

Žalobca listom zo dňa 05.03.2015 žalovaným oznámil, že z dôvodu porušenia povinnosti splácať úver riadne a včas, ku dňu 05.03.2015 nastáva mimoriadna splatnosť celého úveru s tým, že dlžná suma predstavuje 4824,97 eur. Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru si žalovaní prevzali dňa 10.03.2015.

Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

V zmysle § 52 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Ako vyplýva z § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Ako vyplýva z § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa priechi dobrým mravom (§ 39 Občianskeho zákonníka).

Podľa § 517 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len Občiansky zákonník) dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

V zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis. Týmto vykonávacím predpisom je nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z.

Ako vyplýva z § 10c nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. februárom 2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31. januáru 2013 aj za dobu omeškania po 31. januári 2013.

V zmysle § 3 nariadenia v znení účinnom do 31.1.2013 výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Súd vyhodnotil zmluvný vzťah medzi účastníkmi konania ako spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, kde sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

Nepochybne zmluva uzavretá medzi účastníkmi je teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách

Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemezí.

Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

Dôležitým rozhodnutím je rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Océano Grupo Editorial SA a Rocío Murciano Quintero (C-240/98) a medzi Salvat Editores SA a José M. Sánchez Alcón Prades a spol., spojené prípady C-240/98 a C-244/98, z ktorého je zrejmá aj obligatornosť zásahu súdu proti nekalej podmienke: „Cieľ Článku 6 Smernice, ktorý od členských štátov vyžaduje stanoviť, že nečestné podmienky nie sú pre spotrebiteľa zaväzujúce, by sa nedosiahol, keby bol spotrebiteľ sám povinný vystúpiť proti nečestnej povahe takých podmienok. V sporoch, kde zahrnuté sumy sú často obmedzené, môžu byť právnické poplatky vyššie než vložená čiastka, čo môže spotrebiteľa odradiť, aby napadol použitie nečestnej podmienky. V počte členských štátov procedurálne predpisy umožňujú jednotlivcom brániť sa v takých konaniach a je reálne riziko, že spotrebiteľ kvôli neznalosti práva nespochybní podmienku prednesenú proti nemu. Z toho vyplýva, že účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť, len ak národný súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť podmienky tohto druhu na svoj vlastný návrh“.

Aj napriek tomu, že ide o úverovú zmluvu, ktorá sa riadi režimom Obchodného zákonníka, ako už súd uviedol vyššie, v danom prípade sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral žalobca ako dodávateľ a žalovaní ako spotrebiteľia, pričom obsah zmluvy bol daný žalobcom bez možnosti žalovaných privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, úprava ktorých je v Občianskom zákonníku pre spotrebiteľa výhodnejšia.

Na základe vykonaného dokazovania súd zistil, že žalobca a žalovaní ako dlžníci uzavreli dňa 18.07.2012 zmluvu o medziúvere č. XXXXXXXX X XX a stavebnom úvere č. XXXXXXXX X XX. V zmysle zmluvy žalobca ako veriteľ poskytol dlžníkovi medziúver na základe uzatvorenej zmluvy o stavebnom sporení. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie medziúveru vo výške 4600 eur, ktorý sa po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení a súčasne pri dodržaní všetkých zmluvných podmienok mal zmeniť na stavebný úver pod číslom 2905831 8 01 vo výške 3307,17 eur.

Keďže nastali podmienky predpokladané v zmluve tým, že dlžník podstatne porušil zmluvu, žalobca dňa 05.03.2015 vyhlásil mimoriadnu splatnosť celého úveru a zároveň žiadal žalovaných o okamžité vrátenie celého zostatku úveru.

Súd mal za preukázaný nárok na zaplatenie istiny v sume 4469,81 eur. Jedná sa o istinu úveru vo výške 4461,01 eur, o úrok z úveru do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru vo výške 144,40 eur, ako aj úrok z omeškania po vyhlásení mimoriadnej splatnosti vo výške 57,40 eur. Do uvedenej sumy súd nezarátal poplatky za vedenie úverového účtu v sume 58 eur a poplatky za upomienky v sume 135 eur, ktorými nárokmi sa bude zaoberať nižšie.

Nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že úver je odplatným právnym úkonom. Odplatu (cenu) predstavujú spravidla úroky. Zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky (§ 497 Obchodného zákonníka).

Kauza úverového právneho vzťahu spočíva v poskytnutí peňažných prostriedkov a do vrátenia peňažných prostriedkov má dlžník (prijímateľ úveru) platiť úroky. Účastníci úveru pritom nemusia dohodnúť čas, na ktorý sa úver poskytuje (úverové obdobie); v takom prípade vzniká právo na úroky až do vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov (porov. Štenglová/Plíva/Tomsa a kol., Obchodní zákonník, komentár 9. vydání C.H.BECK str. 1153).

Úverové obdobie teda čas, na ktorý sa peňažné prostriedky poskytujú, medzi podstatné náležitosti úveru nepatrí. Pokiaľ však si účastníci úveru dohodnú úverové obdobie a dlžník poskytnuté peňažné prostriedky do dohodnutej doby (do splatnosti úveru) nevráti, prichádzajú do úvahy za obdobie po

splatnosti úveru úroky z omeškania. Ide o odlišný inštitút oproti odplatným úrokom a ten má sankčnú povahu. Jeho typickým znakom v občianskoprávných veciach je jeho administratívny strop (limit).

Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo/143/1998, dohodnuté úroky, t.j. zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu, resp. jeho splátok. Od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania.

Takýto záver Najvyššieho súdu SR je logický a je potrebné s ním súhlasiť, pretože v opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu, a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahu medzi účastníkmi konania.

V danej právnej veci žalobca pristúpil k zosplatneniu celého úveru ku dňu 05.03.2015, teda týmto dňom sa stal splatný celý úver, zo strany žalobcu došlo k určaniu lehoty predčasnej konečnej splatnosti úveru a súd preto dospel k záveru, že žalobcovi vznikol nárok na úroky z úveru iba do dňa 05.03.2015, potom už nastupuje režim platenia úrokov z omeškania. Obdobný názor je vyslovený aj v rozhodnutí Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 29.10.2014 sp. zn. 5Co/223/2014, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/85/2013 zo dňa 25.10.2013, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4Co/83/2013 zo dňa 7.5.2014.

V danej súvislosti je potrebné poukázať aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 476/2012-14 zo dňa 18.9.2012, v ktorom sa uvádza: „Ústavný súd v tejto súvislosti nezistil existenciu takých skutočností, ktoré by nasvedčovali tomu, že by namietané rozhodnutie krajského súdu bolo možné považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. za také, ktoré by popieralo zmysel práva na súdnu ochranu. Krajský súd sa stotožnil s podrobne odôvodneným právnym názorom okresného súdu, jasne, zrozumiteľne a presvedčivo objasnil rozdiel, resp. vzťah medzi úrokmi z dohodnutého úveru a úrokmi z omeškania, ako aj otázku, prečo „zmluvný úrok vo výške 15,8 % ročne od 26. 8. 2009 do zaplatenia“ patrí sťažovateľke iba do splatnosti dlhu, a tiež výšku sumy (a štruktúru žalovanej čiastky) prislúchajúcej, resp. priznanej sťažovateľke, rozšíril vecnú argumentáciu na podporu správnosti odôvodnenia napadnutého rozsudku okresného súdu, opätovne poukazujúc na štandardnú obchodnoprávnu judikatúru v tejto oblasti. Súčasne sa tým vyrovnal aj s námietkami sťažovateľky, ktoré sú z veľkej časti totožné s tými, ktoré uplatnila aj na ústavnom súde. Tento výklad považuje ústavný súd za ústavne akceptovateľný.“

Vzhľadom na vyššie uvedené súd žalobcovi nepriznal nárok na vyčíslený úrok z úveru vo výške 70,07 a na úrok z úveru vo výške 6,59% ročne zo sumy 4461,01 eur od 01.06.2015 do zaplatenia a v tejto časti žalobu žalobcu zamietol.

Pokiaľ ide o poplatky za vedenie úverového účtu splatné dňa 18.07.2012 v sume 29 eur a dňa 01.01.2013 v sume 29 eur, súd v tejto súvislosti považuje za potrebné uviesť nasledovné:

V zmysle § 37 ods. 21 zákona NR SR č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o bankách“) banke, zahraničnej banke a pobočke zahraničnej banky sa zakazuje požadovať od spotrebiteľa úhradu poplatkov, náhradu nákladov alebo inú odplatu za vedenie, evidenciu alebo správu úveru alebo účtu alebo zrušenie účtu, na ktorom je vedený úver a ktorého zriadenie alebo vedenie je podmienkou úverového vzťahu; to neplatí, ak ide o účet podľa § 708 až 715 Obchodného zákonníka, osobitného zákona alebo osobitnú službu, ktorá nie je podmienkou úverového vzťahu a ktorej podmienkou poskytnutia je písomný súhlas spotrebiteľa.

Zákaz podľa ustanovenia § 37 ods. 21 sa prvýkrát uplatní na úhradu poplatkov, náhradu nákladov alebo inú odplatu za vedenie, evidenciu alebo správu úveru alebo účtu alebo zrušenie účtu, na ktorom je vedený úver a ktorého zriadenie alebo vedenie je podmienkou úverového vzťahu, splatnú po 9. júni 2013 (§ 122s ods. 4 Zákona o bankách).

Z vyššie citovanej úpravy obsiahnutej v Zákone o bankách vyplýva, že účinnosťou novely č. 132/2013 od 10.6. 2013 priamo zákon zakazuje bankám požadovať od spotrebiteľa úhradu poplatkov, náhradu nákladov alebo inú odplatu za správu úverových účtov. Možno konštatovať, že predmetná novelizácia bola akýmsi vyvrcholením v podobe zákonnej úpravy zákazu žiadania poplatkov za správu úverových

účtov ako účtov, ktoré vznikajú na základe úverového vzťahu, ale ľuďom nič neprinášajú a sú dôležité iba pre finančné inštitúcie.

V danej právnej veci sa jedná o poplatky, ktorý sa stali splatnými pred uvedenou novelou zákona o bankách. Súd však predmetné dojednania o poplatku za vedenie úverového účtu podrobil súdnej kontrole v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a predmetné dojednanie súd vyhodnotil ako neprijateľnú podmienku spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Žalovaní boli povinní platiť žalobcovi ako veriteľovi za to, že tento pre svoju vlastnú potrebu vykonával akúsi správu úverového účtu, teda sledoval prijatie splátok, prípadné omeškania alebo iné pohyby na účte. Súd má za to, že keď žalobca ako veriteľ poskytol žalovaným ako dlžníkom úver, bolo len v jeho kompetencii, ako sa rozhodne predmetný úver spravovať, no je neprípustné, aby náklady s takouto činnosťou znášali žalovaní ako spotrebiteľia, ktorí za poskytnutie úveru, resp. konkrétnej finančnej čiastky zaplatili žalobcovi ako veriteľovi odplatu vo forme úroku z úveru, preto na žalovaných nemožno prenášať úhradu takýchto nákladov. Na základe uvedeného súd nárok žalobcu na zaplatenie poplatku za správu úveru uplatneného žalobou v tejto časti zamietol.

Súd žalobcovi nepriznal nárok na poplatky za upomienky spolu v sume 135 eur. V danom prípade sa jedná o sporové konanie a sporové konanie je konaním návrhovým. Žalobca je povinný k žalobe pripojiť listinné dôkazy, na ktoré sa odvoláva, resp. uviesť dôkazy, ktoré v priebehu súdneho konania navrhuje vykonať. Jedná sa o jeho dôkaznú povinnosť a práve v sporovom konaní je nesplnenie dôkaznej povinnosti spojené s procesnou zodpovednosťou za nedokázanie tvrdených skutočností, to znamená s neunesením tzv. dôkazného bremena. Kto a v akom rozsahu má dôkazné bremeno, určujú normy hmotného práva. Zásadne ho má ten, v koho záujme je dokázanie určitej skutočnosti. Nepriaznivé procesné dôsledky (neúspech v spore) stíhajú v sporovom konaní práve toho, kto neunesol dôkazné bremeno (neoznačil potrebné dôkazy alebo uvedenými dôkazmi nebolo jeho tvrdenie dokázané). Na základe uvedeného má potom súd za to, že žalobca neunesol dôkazné bremeno čo do tvrdenia o oprávnenosti výšky uplatnenej pohľadávky v časti nároku na poplatky za upomienky, pretože nepredložil žiadne také dôkazy, ktorými by bolo možné objektívne posúdiť a preveriť výšku pohľadávky, ktorú si uplatňuje, preto súd v tejto časti žalobu spolu s príslušenstvom zamietol. Žalobca nepreukázal súdu zaslanie upomienok a ani nepreukázal, že by mu za zaslanie týchto upomienok vznikli nejaké reálne náklady v uvedenej výške. Zároveň v prípade poplatku takéhoto typu zaň dodávateľ spotrebiteľovi neposkytol žiadne protiplnenie. Predmetný poplatok tak predstavuje iba ďalšiu sankciu v prípade omeškania spotrebiteľa s úhradami dlhu, nie iba skutočnú náhradu nákladov dodávateľa. Uplatňovanie uvedeného poplatku je možné zároveň považovať za priečiace sa dobrým mravom v zmysle § 3 a § 39 Občianskeho zákonníka. V danej súvislosti súd poukazuje aj na rozhodnutie Vrchného krajinského súdu v Brandenbure (Brandenburgisches Oberlandesgericht) z 21. júna 2006 č. k. 7 U 17/06, v ktorom sa uvádza, že už také poplatky ako poplatky za vydanie náhradnej kreditnej karty, vystavenie kvitancie v predpísanej pozemkovoknižnej forme, skúmanie a preverovanie pomerov a upomienky sú neprijateľné.

Súd aj v tejto súvislosti poukazuje na už vyššie citované uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, IV.ÚS 55/2011-19.

Aj napriek tomu, že úverová zmluva je absolútny obchod a je nutné na ňu aplikovať Obchodný zákonník, prednosť majú osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva vrátane ustanovení § 52 až §54 Občianskeho zákonníka.

Dualistický systém záväzkového práva na Slovensku je určitá anomália medzi právnymi poriadkami (dve kúpne zmluvy, dvojaká úprava premlčania, dvojaká úprava odstúpenia od zmluvy a pod). Aplikačná prax síce ukazuje, že aj takýto stav môže dlhodobo fungovať (od 1.1.1992), avšak niet rozumného dôvodu na skonštatovanie, že na vadnosť právneho úkonu vrátane odstúpenia v spotrebiteľsko-právnej, a teda typickej občianskoprávnej veci má dopadať právná úprava regulujúca vzťahy v zásade medzi podnikateľmi, ak Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva takúto úpravu má a je pre nepodnikateľov výhodnejšia. (porov. tiež Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5MCdo 20/09).

Keďže žalovaní sa splnením svojho peňažného záväzku dostali do omeškania, zaviazal ich súd zaplatiť aj úrok z omeškania vo výške 5% ročne, ktorá výška je v súlade s príslušnými ustanoveniami

Občianskeho zákonníka ako aj nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. ale len zo súdom priznanej sumy 4461,81 eur odo dňa 01.06.2015 do zaplatenia a čo do zvyšku žalobu v tejto časti zamietol.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, v zmysle ktorého, ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo. Z uplatnenej sumy 4942,44 eur bolo žalobcovi priznaných 4469,81 eur, teda žalobca mal v konaní úspech 90% a neúspech 10%, čo predstavuje úspech žalovaných. Takto po odpočítaní úspechu žalovaných od úspechu žalobcu vznikol žalobcovi nárok na náhradu trov konania v pomere 80%.

Keďže žalobcovi vznikol nárok na náhradu trov konania v pomere 80%, súd zaviazal žalovaných na zaplatenie iných trov konania pozostávajúcich z poplatku z návrhu na začatie konania, pričom žalobca uhradil poplatok v sume 296,50 eur a preto mu vznikol nárok na náhradu trov v sume 237,20 eur (80% zo sumy 296,50 eur).

Podľa § 160 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku druhá veta súd môže určiť, že peňažné plnenie sa môže vykonať aj v splátkach, ktorých výšku a podmienky zročnosti určí, a to aj tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

Súd vzhľadom na osobné, rodinné a majetkové pomery žalovaných povolil im zaplatiť peňažné plnenie, na zaplatenie ktorého boli v rozsudku zaviazaní, v mesačných splátkach v sume a za podmienok uvedených vo výroku tohto rozsudku.

Vzhľadom na vyššie uvedené súd rozhodol tak ako je uvedené výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.